

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

Του 4^{ου} επιστημονικού συνεδρίου του Πανελλην. Συνδέσμου Ποντίων Εκπαιδευτικών (8-10 /12/2006, Θεσ/νίκη), με θέμα:

«Ο ποντιακός ελληνισμός και η παιδεία του. Παρελθόν, παρόν και μέλλον»

Με επιτυχία κατά γενική ομολογία, ολοκληρώθηκαν οι εργασίες του Συνεδρίου του Πανελληνίου Συνδέσμου Ποντίων Εκπαιδευτικών. Μεγάλος αριθμός συνέδρων και εισηγητών, κυρίως στελεχών της εκπαίδευσης, αλλά και ερευνητών και στελεχών του ποντιακού κινήματος από διάφορα μέρη της Ελλάδας, ανέπτυξαν πλούσιο προβληματισμό και κατέθεσαν σημαντικές και υλοποιήσιμες προτάσεις. Συγκεκριμένα:

1. Επιβεβαιώθηκε η ουσιαστική συμβολή της παιδείας του ποντιακού ελληνισμού, της εκπαίδευσης και του πολιτισμού, στον όλο ελληνισμό.
2. Ιδιαίτερα αναδείχθηκε το ζήτημα της **Γενοκτονίας** των Ελλήνων του Πόντου κατά την περίοδο 1916-1922. Διαπιστώθηκε η αναγκαιότητα ανάληψης αποτελεσματικών πρωτοβουλιών για τη διεθνοποίησή της, με απώτερο στόχο την ποινικοποίηση της μη αναγνώρισής της. Προς αυτή την κατεύθυνση έγιναν συγκεκριμένες προτάσεις, όπως η αξιοποίηση της αρμενικής εμπειρίας, η ανέγερση μνημείων σε κεντρικά σημεία των πόλεων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, η αποστολή στα ελληνικά σχολεία της Ελλάδας και του εξωτερικού του σχετικού τόμου που εξέδωσε η Βουλή των Ελλήνων καθώς και ο εορτασμός της ημέρας της Πόντιας Γυναίκας, που υπήρξε σύμβολο θυσίας, προσφοράς και πρότυπο όχι μόνο στον ιστορικό Πόντο, αλλά και στην Ελλάδα.
3. Το Συνέδριο, με την παράθεση όλων των επί μέρους στοιχείων της παιδείας του ποντιακού ελληνισμού, ανέδειξε το σημαντικό σύστημα ιδεών και αξιών που κληροδότησαν οι Πόντιοι της πρώτης γενεάς στις επόμενες, αλλά και στη νεοελληνική κοινωνία γενικότερα. Το σύστημα αυτό, σε συνδυασμό με τις ιδιαιτερότητες της ιστορίας του ποντιακού ελληνισμού, συνιστά ένα επί πλέον λόγο που επιβάλλει όχι τη διαγραφή, αλλά τη διεύρυνση της **εισαγωγής της ιστορίας και του πολιτισμού του ποντιακού ελληνισμού** στα διδακτικά εγχειρίδια του ελληνικού σχολείου.
4. Έντονος προβληματισμός κατατέθηκε και για το **παρόν και το μέλλον της ποντιακής διαλέκτου**. Παρά τις απαισιόδοξες εκτιμήσεις για το συνεχή περιορισμό της χρήσης της που οδηγεί στο αφανισμό, αποτέλεσμα των γενικότερων κοινωνικών εξελίξεων, στο Συνέδριο εκφράστηκε η απαίτηση ανάπτυξης πρωτοβουλιών, που θα στηρίξουν και θα διατηρήσουν και στο μέλλον την τελευταία αυτή ομιλούμενη διάλεκτο της ελληνικής γλώσσας, που βρίσκεται μάλιστα πλησιέστερα από κάθε άλλη στην αρχαία ελληνική γλώσσα. Στο πλαίσιο αυτό κατατέθηκε πρόταση, ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Ποντίων Εκπαιδευτικών θα στηρίξει τις πρωτοβουλίες της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδας για τη διδασκαλία της, ενώ γι' αυτό το σκοπό θεωρείται αναγκαία η έκδοση ελληνο-ποντιακού και ποντιο-ελληνικού λεξικού, καθώς και ενός εγχειριδίου διδασκαλίας της που θα

περιλαμβάνει στοιχεία γραμματικής, αλλά και κείμενα από τον πλούτο του λαϊκού πολιτισμού του Πόντου και κυρίως τα παραμύθια. Η διδασκαλία της ποντιακής διαλέκτου στις Φιλοσοφικές σχολές των Πανεπιστημίων, ως αυτοτελούς γνωστικού αντικείμενου επιλογής, με την αξιοποίηση του τεράστιου σχετικού γνωστικού αποθέματος που υπάρχει, καθώς και η ενίσχυση του ποντιακού θεάτρου, κρίθηκε ότι θα συμβάλουν προς αυτή την κατεύθυνση.

5. Ως προς τα σημαντικά **μνημεία του Πόντου**, διαπιστώθηκε ότι βρίσκονται σε κατάσταση εγκατάλειψης, ενώ σε κάποιες ελάχιστες περιπτώσεις (όπως πχ στην Παναγία Σουμελά) οι αναστηλώσεις που πραγματοποιούνται παραμορφώνουν τα αυθεντικά αρχιτεκτονικά τους στοιχεία, αλλοιώνοντας έτσι την ιστορική πραγματικότητα της περιοχής. Τα μνημεία αυτά, αποτέλεσμα του μόχθου και της δημιουργικής προσπάθειας των προγόνων μας, ανήκουν στην παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά και ως τέτοια απαιτούμε να αντιμετωπίζονται. Στην απολύτως αναγκαία προσπάθεια διάσωσης και ανάδειξης τόσο των μνημείων, όσο και του αρχιτεκτονικού πλούτου του Πόντου, καλούνται να παίξουν ρόλο οι διεθνείς φορείς και οργανισμοί (Ευρωπαϊκή Ένωση, UNESCO, κ.ά.), που οφείλουν να συντονίσουν τη συνεργασία φορέων και των δύο χωρών (συλλόγων αρχιτεκτόνων και Πανεπιστημίων), ενώ –ειδικά στην περίπτωση των θρησκευτικών μνημείων – πρέπει να έχει λόγο και το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πορείας της Τουρκίας μπορούν να εκπονηθούν και αξιοποιηθούν σχετικά προγράμματα.
6. Ειδικότερες **προτάσεις** για επεξεργασία και υλοποίηση: α. Πραγματοποίηση κατά προτεραιότητα ενός συνεδρίου –κατά προτίμηση στην περιοχή της νότιας Ρωσίας – όπου θα εξεταστούν τα εκπαιδευτικά προβλήματα των Ποντίων που παρέμειναν στις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. β. Πραγματοποίηση σε τακτά χρονικά διαστήματα συνεδρίων για την εξέταση εξειδικευμένων θεμάτων σχετικών με την παιδεία του ποντιακού ελληνισμού. γ. Πραγματοποίηση συνεδρίου με θέμα την ποντιακή διάλεκτο. δ. Συγκρότηση Πανελληνίας Επιτροπής Πολιτισμού από ειδικούς στα πλαίσια του ποντιακού κινήματος, που θα έχει την ευθύνη καθοδήγησης των ποντιακών φορέων στην αναπαραγωγή του ποντιακού πολιτισμού. ε. Εισαγωγή της διδασκαλίας της ποντιακής λίσρας ως κλασικού μουσικού οργάνου στις μουσικές σχολές. στ. Επικοινωνία και συνεργασία των επιστημονικών ποντιακών φορέων με άλλους φορείς, όπως το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών και το Κέντρο Έρευνας Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών. ζ. Οργάνωση εκδηλώσεων από τον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Ποντίων Εκπαιδευτικών, όπως: επίσκεψη στον ιστορικό Πόντο, με στόχο την ανάδειξη του ζητήματος των μνημείων του, εκδηλώσεις για να τιμηθούν επιστήμονες μη ποντιακής καταγωγής που συντέλεσαν αποφασιστικά στην αναπαραγωγή της ιστορίας και του πολιτισμού του ποντιακού ελληνισμού στα Πανεπιστήμια, κλπ.

Για το ΔΣ

Ο Πρόεδρος
ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ

Η Γεν. Γραμματέας
ΧΑΡΙΤΙΔΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ